

Konya İli İlköğretim Okulları Birinci Kademe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri

Cennet ÖZER TAŞKAYA¹ & Mustafa UYAR²

¹MEB, Türkiye

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi: **Kasım 2017**

Kabul Tarihi: **Aralık 2017**

Özet:

Bu araştırmada, Konya ili ilköğretim okullarının I. kademesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim yeterlik düzeyleri kendi görüşlerine göre ortaya koymaya çalışılmıştır. Ayrıca cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan okul türünün sınıf yönetimi yeterliğinde anlamlı bir farklılaşma meydana getirip getirmediğine bakılmıştır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırma da araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin Crombach Alfa güvenirlik katsayısı “.95” çıkmıştır. 5 Likert tipi bu ölçekte sınıf yönetimi yeterlikleri ile ilgili 35 madde yer almaktadır. Araştırmanın evrenini Konya ili merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu’da MEB’ bağlı ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 308 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bulgular SPSS 11.0 paket programı yardımıyla incelenmiştir. Bulguların yorumlanması ile şu sonuçlara ulaşılmıştır: Sınıf öğretmenlerinin bütününe bakıldığında, ortalama olarak sınıf yönetimi yeterlik düzeyleri kendi görüşlerine göre “tamamen yeterli” çıkmıştır. Yeterlik düzeylerine bakıldığında, kendini “hiç yeterli değilim” düzeyinde gören katılımcı çıkmamıştır. 2 katılımcı biraz yeterli 19 katılımcı orta düzeyde 105 katılımcı “oldukça yeterli”, 182 katılımcı “tamamen yeterli” düzeyde görmektedir. Maddelere bakıldığında ise, en düşük düzeyde çıkan madde “4.03” ortalama ile 23. Madde: “Derste oluşturulabilecek gereksiz kesintiler için önceden önlem alma” ve 34. Madde: “Çevreyle öğrencilerin eğitimi için işbirliği yapmada” olmuştur. En yüksek düzeyde ise “4.48” ortalama ile 25. madde sınıfa zamanında girmede görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri mezun oldukları okula ve mesleki anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, ilköğretim, öğretmen öz yeterliği.

Abstract

In the research teachers who are in the I. Level of primary schools in the city of Konya evaluated their own performances about classroom management. Another important point evaluated in this research is if gender. Level of experience or the graduate school of teacher makes any significant difference in the classroom management. Research is made in survey model. The poll which is used in the research is developed by the researcher. The Crombach Alpha confidence level of the research is “.95” in this Likert with 5 type poll, there are 35 points of about the adequacy of the classroom management. Teachers from the main district of the Konya; Karatay, Meram and Selçuklu establishes the center of the research. Research sampling consist of 308 teachers. Result of evaluator with SPSS 11.0 package programmer. These are the results after evaluating the findings:

*Sorumlu Yazar E-mail: cennetozer@mail.com

Orcid ID:

**Bu makale, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde aynı adla kabul edilen yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

By looking all teachers, average class administration adequacy is "Absolutely Adequate" according to the pointa least leveled point is, is "Absolutely Inadequate". By looking to the least level point is, with the average of "4.03 point number 23: "Preventing the unnecessary interruptions in the class" and point number 34: "Be in cooperative with the environment for he best interest of the student Higgest average is "4.48 of point number 25: "Attending to the class on time. There is no significant differences in the clasroom management adequacy of the teachers when comparing teachers according to gender. There is no significant differences in the clasroom manegement adequacy of the teachers when comparing teachers according teachers according to level of exprience and graduete schools.

Keywords: Classroom management, teachers, primary schools, teacher self-sufficiency

GİRİŞ

Öğretmen, öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişidir. Öğrenme öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir sonuçtur ve öğrenme yaşantıları sonucunda meydana gelir. Öğretmenin görevi çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanarak öğrenme yaşantıları düzenlemek ve istedik davranışların öğrenci tarafından kazanılıp kazanılmadığını değerlendirmektir (Fidan ve Erden, 1994, s.76). Ancak, öğretmenin görevi sadece öğretmek değildir. Öğretmenin öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamasının yanında sınıf yönetimi görevi de vardır. Sosyal bir sistem olan sınıfın organizasyonu ve yönetimi, öğretmenin sorumluluk alanı içine girmektedir (Arı ve Saban, 2000, s.19).

Eğitimin hedefi olan öğrenci davranışının oluşması sınıfta başlar. Eğitim için gerekli birincil kaynaklar olan öğrenci, öğretmen, program, kaynaklar, sınıfın içindedir. Eğitim yönetimi sıra dizinin ilk ve temel basamağı olan sınıf yönetimi, öğretmenlik mesleğinde çok önemlidir. Eğitim yönetiminin kalitesi sınıf yönetiminin kalitesi ile yakından ilişkilidir (Başar, 2001, s.4). Büyükkaragöz ve arkadaşlarına (1998) göre de, öğretmenin niteliği ve yeterliliği öğretim faaliyetinin başarıya ulaşmasında en önemli faktördür.

Geleneksel olarak sınıf yönetimi denilince, öğretmenin sınıfı kontrol etmesi ve sınıfta disiplini sağlamaı anlaşılır. Geleneksel sınıf yönetimi anlayışı öğretmenin sınıf üzerinde egemenlik kurması esası üzerinedir (Turan, 2004, s.2). Sınıf yönetimi, öğrenme için uygun ortamın sağlanması öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin ortadan kaldırılması, öğretim zamanının uygun kullanılması, öğrencilerin etkinliklere katılımının sağlanması, sınıftaki kaynakların, insanların ve zamanın yönetilmesidir (Boz, 2003, s.39).

Ağaoğlu'na (2002, s.7) göre sınıf yönetimi, genel olarak, eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir biçimde uygulanması ile ilgili etkinliklerin tümüdür. Celep'e (2000, s.1) göre sınıf yönetimi ise, sınıfın amacını gerçekleştirmek için, sınıfta bulunan öğretim kaynakları ile öğrencileri eşgüdümleyerek eyleme geçirme sürecidir.

Sınıf yönetimi, çeşitli boyutlardan oluşmaktadır. Başar'a (2001) göre sınıf yönetiminin boyutları şunlardır:

1. Sınıf Ortamının Düzeni
2. Plân-Program Etkinlikleri
3. Zaman Yönetimi

4. İlişki Düzenlemeleri
5. Davranış Düzenlemeleri

Öğretmen ve öğrenciler belli bir amaç ve program çerçevesinde sınıftaki yaşama katılırlar. Ancak sınıf içindeki yaşamın önceden belirlenmiş olan amaçlara uygun bir biçimde gerçekleşmesinden, öncelikle öğretmen sorumludur. Yani, sınıfta öğrenme ortamının ve yaşantılarının düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenin sorumluluğundadır (Aydın, 2000, s.1). Çünkü öğretmen, Bakanlığın hazırladığı programın okuldaki uygulayıcısıdır.

“Öğrencinin başarısında öğretimle sınıf yönetimi arasında birbirini tamamlayıcı bir ilişki olduğu görülür. Buradan hareketle öğretmenin öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili iki temel yeterlilik; öğretim yöntemlerine ilişkin yeterlik ve sınıf yönetimine ilişkin yeterlilik ile ilgilidir (Arı ve Saban, 2000, s.19). Öğretmenlerin bu alanlarda gerekli yeterliklere sahip olması eğitimin niteliğini etkileyecektir.

Öğretmenlik mesleği sürekli kendini geliştirmeyi ve yetiştirmeyi gerektiren bir meslektir. Çünkü dünyada gittikçe artan bir hızda büyük ve köklü değişimler olmaktadır. Öğretmenin bu yeniliğe ayak uydurması ve aynı zamanda da yeniliklere açık bir toplum için öğrenciler yetiştirmesi gerekmektedir (Başaran, 1994, s.78). Öğretmenlerin, eğitiminden sorumlu oldukları öğrencilerinin iyi yetişmeleri için sınıfta uygun bir eğitim-öğretim ortamı hazırlamaları gerekmektedir. Bu ise öğretmenlerin etkili bir sınıf yönetimi yeterliğine sahip olmasına bağlıdır. Öğretmenlerin sınıf yönetiminde yeterlik düzeylerinin bu kadar önemli olması nedeniyle sınıf yönetim yeterlikleri çeşitli şekillerde tespit edilmesi ve varsa bu alandaki eksiklikleri giderilmesi gerekir. Çünkü ancak o zaman nitelikli bir eğitim sağlanabilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Konya ili, ilköğretim I. kademedeki görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlilik düzeylerinin, kendi görüşlerine göre ortaya koyulması amaçlanmıştır. Bu çalışmada amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi öz yeterlik düzeyleri nedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
3. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri meslekî kıdeme göre farklılık göstermekte midir?
4. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri mezun oldukları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu araştırma, karşılaştırmalı ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Balcı (1995) ve Karasar'a (2000) göre bu tür modellerde ihtiyaç duyulan veriler, araştırmanın çalışma evrenden seçilen örneklem üzerinden çeşitli ölçme araçları ile toplanabilir. Elde edilen verilere göre var olan durum betimlenir.

Bu araştırma, tek faktörlü bir modelde planlanmıştır. Bunun için hazırlanan ölçek ile araştırmanın alt problemlerine cevaplar aranmıştır. Bu araştırmanın problemini gösteren

değişken, ilköğretim birinci kademe de görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin sınıf eğitim öz yeterlik düzeyidir. Alt problemlerde ise öz yeterlik düzeyini etkileyen bağımsız değişkenler cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan okul incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın genel evrenini Türkiye’de görev yapmakta olan bütün sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada araştırma için bir çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı özel ve devlet ilköğretim okullarında 2003-2004 öğretim yılında görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri çalışma evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Konya ili merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 308 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak hazırlanan Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik Ölçeği sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algısı tespit ama tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Ölçekte yer alan maddeler Milli Eğitim Bakanlığının öğretmen yeterlikleri çalışmasında kullanılan alt başlıklardan ve ilgili literatürden yararlanarak oluşturulmuştur. Ölçek için hazırlanan taslak formun geçerliğini sağlamak için önce alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek için ise 50 sınıf öğretmeni ile ön uygulama yapılmıştır. Başlangıçta 44 madde olan taslak form, SPSS 11.0 istatistik programı yardımı ile faktör analizi yapılarak incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Yapılan faktör analizi sonucunda ölçekteki madde sayısı 35’e düşmüştür. Ayrıca ölçek sorularının bir boyutta toplandığı görülmüştür. Crombach Alfa güvenlik katsayısı ise “.95” çıkmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, Anova ve Scheffe testlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde amaçlar kısmında belirtilen alt problemlere ait bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik Düzeyleri

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre sınıf yönetim öz yeterlik düzeylerini ilişkin istatistikî bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

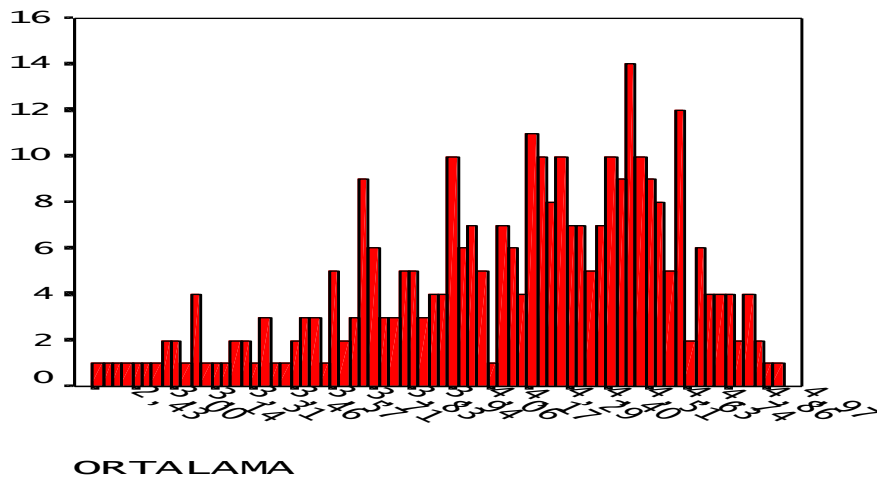
Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik Düzeyleri

Maddeler	N	\bar{x}	S
1. Öğrencileri öğretim etkinliklerine katmada,	308	4,37	,70
2. Yapılan ölçme değerlendirme sonucunda öğrenciye geri bildirim sağlamada,	308	4,28	,76
3. Öğrencinin ihtiyacı ile konu alanı arasında bağ kurmada,	308	4,23	,77
4. Öğrencilerin derslere karşı olan tutumlarını ölçmede,	308	4,29	,75
5. Öğrenciyi dersin amacından haberdar etmede,	308	4,30	,75
6. Programı öğrencilerin özelliklerini göz önüne alarak yeniden düzenlemede,	308	4,08	,82
7. Güncel ve yaratıcı plânlama yapabilmeye,	308	4,11	,88
8. Hazırlanan ölçme araçlarının geçerlilik ve güvenilirliklerini tespit etmede,	308	4,06	,88
9. Derslerin içeriğini düzenlerken öğrencilerin görüşlerini almada,	308	4,04	,83
10. Yapılan günlük plâni uygulamaya koymada,	308	4,24	,85
11. Bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak plânlama yapmada,	308	4,09	,85
12. Sınıf kurallarını belirlerken öğrencilerin görüşlerini almada,	308	4,33	,73
13. Öğrencilerin derste birbirleriyle gereksiz yere konuşmalarını engellemede,	308	4,30	,82
14. İstenmeyen davranışlar için caydırma listesi hazırlamada,	308	4,04	,93
15. İstenen davranışlar için pekiştirme listesi hazırlamada,	308	4,09	,86
16. Sınıftaki istenmeyen davranışları önlemede,	308	4,20	,81
17. Öğrencilere yaptıkları olumsuz davranışlar hakkında geri bildirimde bulunmada,	308	4,32	,68
18. Sıra ve masaların, öğrencilerin rahat edebileceği şekilde olmasını sağlamada,	308	4,31	,82
19. Sınıfın oturma düzenini, öğrencilerin isteklerini de göz önüne alarak düzenlemede,	308	4,34	,83
20. Sınıfın oturma düzenini, çeşitli çalışmalar için değişikliklere izin verebilecek şekilde düzenlemede,	308	4,30	,83
21. Sınıf içinde gürültü oluşmasını engelleyecek önlemler almada,	308	4,29	,78
22. Ders zamanını, plânlanan şekilde kullanmada,	308	4,19	,78
23. Derste oluşabilecek gereksiz kesintiler için önceden önlem almada,	308	4,03	,85
24. Sınıf içinde zaman kullanımı ile ilgili yönergeler hazırlayıp öğrencilere duyurmada,	308	4,04	,89
25. Sınıfa zamanında girmede,	308	4,48	,76
26. Ders zamanının nasıl kullanılacağını plânlamada,	308	4,41	,74
27. Zamanı öğrencilerle birlikte plânlamada,	308	4,09	,81
28. Öğrencilerin kişisel problemleri ile ilgilenmede,	308	4,39	,76
29. Öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerine imkân veren, demokratik bir sınıf atmosferi oluşturmada,	308	4,38	,74
30. Öğrencilerle ders dışı etkinliklerde de birlikte olma,	308	4,10	1,05
31. Her derste bütün öğrencilerle iletişime girmede,	308	4,26	,84
32. Öğrencilerle günlük konular üzerine konuşmada,	308	4,32	,77
33. Öğrenci aileleriyle etkin biçimde iletişim kurmada,	308	4,23	,92
34. Çevreyle, öğrencilerin eğitimi için işbirliği yapmada,	308	4,03	,97
35. Diğer öğretmenlerle işbirliği yapmada,	308	4,33	,88
Ortalama		4,23	,83

Ölçekte yer alan maddelerin ortalaması “4,23” yani “Tamamen Yeterliyim” çıkmıştır. 35 maddeye bakıldığında 14 maddeye, “Oldukça Yeterliyim”, 21 maddeye “Tamamen Yeterliyim” cevabı verildiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre, ölçekte belirtilen sınıf yönetimi yeterliklerinin genelinde öğretmenlerinin kendilerini “Tamamen Yeterli” düzeyde gördükleri söylenebilir.

Katılımcıların verdiği cevaplar içinde en düşük ortalama “2,43” en yüksek ortalama ise “4,97” olarak görülmektedir. Grafik 1’de sınıf öğretmenlerinin aldıkları ortalamalar, sütun grafiği şeklinde aşağıda verilmiştir.

Grafik 1. Katılımcıların Aldıkları Ortalamalar Grafiği

Katılımcıların verdiği cevapların ortalamaları incelendiğinde kendini “Hiç yeterli değilim” düzeyinde gören katılımcı çıkmamıştır, 2 katılımcı kendini “Biraz Yeterli”, 19 katılımcı “Orta Düzeyde Yeterli”, 105 katılımcı “Oldukça Yeterli”, 182 katılımcı da “Tamamen Yeterli” düzeyde görmektedir. Buna göre katılımcıların % 0,65’i “Biraz Yeterli”, %6,17’si “Orta Düzeyde Yeterli”, % 34,09’u “Oldukça Yeterli” ve %59,09’u “Tamamen Yeterli” düzeydedir. Bu sonuçlara göre, katılımcıların tamamına yakını kendini sınıf yönetimi alanında yeterli gördükleri söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Sınıf Yönetimi Öz Yeterlilikleri

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, sınıf yönetim öz yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip gösteremediğine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Yönetimi Yeterlilikleri ile Cinsiyet İlişkisi

		n	\bar{x}	s	t	p
CİNSİYET	KADIN	170	4,26	,45	1,60	,11
	ERKEK	138	4,17	,49		

Yapılan t testi sonucunda bulunan P değeri “,11” çıkmıştır. $P > 0,01$ olduğundan dolayı cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Araştırmaya katılan 170 kadın öğretmenin kendilerini yeterli görme düzeyleri ile 138 erkek öğretmenin kendilerini yeterli görme düzeyleri aynı şekilde, “Tamamen Yeterli” düzeyde çıkmıştır. Ortalamalara bakıldığında kadınların “4,26” ve erkeklerin ise “4,17” ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar birbirine çok yakın bulunmuştur. Çünkü aralarındaki fark çok düşüktür. Bu

sonuca göre, sınıf yönetimi öz yeterlik ölçeğine verilen cevapların, kadınlarda ve erkeklerde aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Meslekî Kıdemlerine Göre Sınıf Yönetimi Öz Yeterlilikleri

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre sınıf yönetim öz yeterlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark gösterip gösteremediğine ilişkin Anova ve Scheffe testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Yönetimi Öz Yeterlilikleri ile Meslekî Kıdem İlişkisi

Sıra	Meslekî Kıdem	n	\bar{x}	s	F	p	Farkın Kaynağı (Scheffe)
1	1-5 Yıl	34	3,92	,58			
2	6-10 Yıl	93	4,09	,47			1-4
3	11-15 Yıl	38	4,21	,46	11,30	,00*	1-5
4	16-20 Yıl	51	4,33	,44			2-4
5	21 Yıl ve üzeri	92	4,42	,35			2-5
	Toplam	308	4,23	,47			

Yapılan Anova testi sonucunda bulunan P değeri “,00” çıkmıştır. $P < 0,01$ olduğundan dolayı mesleki kıdeme göre anlamlı fark vardır. Farkın kaynağına bakıldığında, yapılan Scheffe testi sonucuna göre; 1-5 yıllık meslekî kıdeme sahip olan öğretmenlerle 16-20 ve 21 yıl ve üzeri meslekî kıdeme sahip olan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. Ortalamalara bakıldığında; 1-5 yıllık meslekî kıdeme sahip olan 34 sınıf öğretmenin ortalaması “3,92” iken, 16-20 yıllık meslekî kıdeme sahip olan 51 sınıf öğretmenin ortalaması “4,33” ve 21 yıl ve üzeri meslekî kıdeme sahip olan 92 sınıf öğretmenin ortalaması “4,42” çıkmıştır. Buradan mesleğe yeni başlayan öğretmenlerden, mesleğinde uzun yıllar hizmet eden öğretmenlerin kendilerini daha yeterli gördükleri anlaşılmaktadır.

Meslekî kıdeme göre farklılaşma, 6-10 yıllık meslekî kıdeme sahip öğretmenler ile 16-20 yıl ve 21 yıl ve üzeri meslekî kıdeme sahip öğretmenler arasında da görülmektedir. 6-10 yıllık meslekî kıdeme sahip olan 93 sınıf öğretmenin ortalaması “4,09” iken, 16-20 yıllık meslekî kıdeme sahip olan 51 sınıf öğretmenin ortalaması “4,33” ve 21 yıl ve üzeri meslekî kıdeme sahip olan 92 sınıf öğretmenin ortalaması “4,42” olarak çıkmıştır. Buradan mesleğe yeni başlayan öğretmenlerden, mesleğinde uzun yıllar hizmet eden öğretmenlerin kendilerini daha yeterli gördükleri anlaşılmaktadır. Tablo 3 incelendiğinde de meslekî kıdem arttıkça ortalamaların da bir öncekine göre arttığı görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Sınıf Yönetimi Öz Yeterlilikleri

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre sınıf yönetim öz yeterlik düzeylerinin mezun oldukları okul türüne göre anlamlı bir fark gösterip gösteremediğine ilişkin Scheffe ve t testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Yönetimi Öz Yeterlilikleri ile Mezun Olunan Okul İlişkisi

Sıra	Mezun Olunan Okul Türü	N	\bar{x}	S	F	P	Farkın Kaynağı (Scheffe)
1	2 Yıllık Eğitim Enstitüsü	85	4,36	,40			
2	Sınıf Öğretmenliği	86	4,08	,52			1-2
3	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	57	4,13	,53	7,14	,00	1-3
	Dışındaki Branşlar						2-4
4	Diğer	80	4,30	,39			
	Toplam	308	4,23	,47			

Yapılan Anova testi sonucunda bulunan P değeri “,00” çıkmıştır. $P < 0,01$ olduğundan dolayı mezun olunan okula göre anlamlı bir fark vardır. Bu farkın kaynağına bakıldığında yapılan Scheffe testi sonucuna göre; “2 Yıllık Eğitim Enstitüsü” mezunu öğretmenler ile “Sınıf Öğretmenliği” ve “Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Dışındaki Branşlar” mezunu öğretmenler arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. “2 Yıllık Eğitim Enstitüsü” mezunları kendilerini “Tamamen Yeterli” düzeyde görmekte iken “Sınıf Öğretmenliği” ve “Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Dışındaki Branşlar” mezunu öğretmenler kendilerini “Oldukça Yeterli” düzeyde görmektedirler.

Ortalamalara bakıldığında; “2 Yıllık Eğitim Enstitüsü” mezunu 85 katılımcının ortalaması “4,36” iken “Sınıf Öğretmenliği” bölümü mezunu 86 sınıf öğretmenin ortalaması “4,08” ve “Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Dışındaki Branşlar” mezunu 57 öğretmenin ortalaması “4,13” olarak hesaplanmıştır.

Mezun olunan okul türüne göre farklılaşma, “Sınıf Öğretmenliği” bölümü mezunu öğretmenler ile “Diğer” fakültelerden mezun olanlar, kendilerini “Tamamen Yeterli” düzeyde görmekte iken “Sınıf Öğretmenliği” bölümü mezunları kendilerini “Oldukça Yeterli” düzeyde görmektedirler.

Ortalamalara bakıldığında; Sınıf Öğretmenliği bölümü mezunu 86 öğretmenin ortalaması “4,08” iken, “Diğer” okullar seçeneğini işaretleyen 80 öğretmenin ortalaması “4,30” olarak hesaplanmıştır. Sınıf öğretmenliği mezunlarının sınıf yönetimi öz yeterlik algılarının düşük olması manidar bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitimde, öğrencilerin istenilen seviyeye gelebilmeleri için öğretmenlerin bazı alanlarda yeterliliklere sahip olmaları gerekmektedir. Son zamanlarda sıkça kullanılan öğretmen yeterliliği kavramı, bu alanda öğrenimini tamamlamış bir öğretmen adayının becerilerini açıkça ortaya koyması açısından çoğu eğitimci tarafından benimsenen bir kavramdır (Kuran, 2002). Bu çalışmada da sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlar şunlardır:

1. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim öz yeterlilikleri “tamamen yeterli” düzeyinde çıkmıştır.
2. Ölçek maddelerini bakıldığında en düşük düzeyde çıkan madde “4.03” ortalama ile “derste oluşabilecek gereksiz kesintiler için önceden önlem alma” da ve “çevreyle

öğrencilerin eğitim için işbirliği yapma” da, en yüksek düzeyde ise “4.48” ortalama ile “sınıfa zamanında girme” de görülmektedir.

3. Sınıf öğretmenlerinin sınıf eğitimdeki yetenekleri cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermektedir.

4. Sınıfa öğretmenlerinin sınıf eğitimdeki öz yeterlikleri mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık 1-5 yıllık mesleki kademe sahip öğretmenlerle 16-20 ile 21 ve üzeri yıllarda mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri; 6-10 yıllık mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ile 16-20 ile 21 ve üzeri yıllarda mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri arasında görülmektedir. 1-5 yıllık mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenleri 16-20 ile 21 ve üzeri yıllarda mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre kendilerini daha az yeterli görmektedirler. Aynı şekilde 6-10 yıllık mesleki kademe sahip sınıf öğretmenleri, 16-20 ile 21 ve üzeri yıllarda mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre kendilerini daha az yeterli görmektedirler.

5. Sınıf öğretmenlerinin sınıf eğitimdeki yeterlik düzeyleri mezun oldukları okula göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık iki yıllık eğitim enstitüsü mezunu öğretmenler ile sınıf öğretmenliği bölümü ve eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği dışındaki branşlardan mezun olan sınıf öğretmenleri arasında; sınıf öğretmenliği bölümü mezunu sınıf öğretmenleri ile diğer okullar mezunu sınıf öğretmenleri arasında görülmektedir. İki yıllık eğitim enstitüsü mezunu sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmenliği bölümü ve eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği dışındaki branşlardan mezun olan sınıf öğretmenlerine göre kendilerine sınıf yönetiminde daha yeterli görmektedirler. Yine diğer okullardan mezun olup sınıf öğretmeni yapmakta olan sınıf öğretmenleri sınıf öğretmenliği bölümü mezunu sınıf öğretmenlerine göre kendilerini sınıf yönetiminde daha yeterli görmektedirler

Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak şu öneriler getirilmiştir:

1. Yapılan bu araştırmada mesleki kıdemi çok olan yani tecrübeli öğretmenlerin mesleki kıdemi az olan öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli gördükleri ortaya çıkmıştır. Bu nedenle meslekte yeni olan öğretmenlerin tecrübeli öğretmenlerle sınıf yönetimi konusunda görüş alışverişi içinde olmalıdırlar.

2. “Mesleki kuruluşlarla öğrencilerin eğitimi için işbirliği yapma” konusunda öğretmenler kendilerine ölçekte yer alan diğer konulara göre daha düşük düzeyde görmektedirler. Hizmet öncesi eğitimde bu konuda üzerinde daha özenle durulmalı, öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmeli ve okul yöneticileri tarafından öğretmenler işbirliği yapmaya teşvik edilmelidir

3. Öğretmenlerin kendilerini diğer maddelere göre daha az yeterli gördükleri bir madde olan “derste oluşabilecek kesintilere karşı önceden önlem alma” konusunda hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim verilebilir. Sınıf öğretmenlerin yeterlik düzeyleri ile ilgili yönetici, öğrenci ve müfettişi gibi gruplarla çalışmalar yapılabilir.

4. Sınıf yönetimi ve öğretmen yeterlikleri ile ilgili deneysel araştırmalar da yapılmalıdır.

5. Sınıf yönetimi yeterliği ile ilgili olarak gözlem yöntemi ile sınıf öğretmenlerinin yeterlik düzeyleri ortaya çıkarılacak araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Ağaoğlu, E. (2002). Sınıf yönetimiyle ilgili genel olgular. *Sınıf Yönetimi*. (Ed: Kaya, Z.). Ankara: Pegem A Yayıncılık. ss.1-18.
- Arı, Ramazan ve Saban, A. (2000). *Sınıf yönetimi*. Konya: Mikro Dizgi.
- Aydın, Ayhan. (2000). *Sınıf yönetimi*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başar, H. (2001). *Sınıf yönetimi*. 5. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Boz, İ. (2003). *Sınıf yönetme sanatı*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Büyükkaragöz, S. S., Muşta, M. C., Yılmaz, H. ve Pilten, Ö. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş eğitimin temelleri*. Konya: Mikro Yayınları.
- Celep, C. (2000). *Sınıf yönetimi ve disiplin*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1994). *Eğitime giriş*. 5. Baskı. Ankara: Meteksan Matbaacılık,
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 10. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuran, K. (2002). Öğretmenlik mesleği (niteliği ve önemi). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (Ed. Türkoğlu, A.). Ankara: Mikro Yayınları. ss.253-278.
- Turan, S. (2004). Yönetilme ilgili temel teori ve yaklaşımlar. *Sınıf Yönetimi*. (Ed: Şişman, M. ve Turan, S.). Ankara: Pegem A Yayıncılık. ss.1-10.

EXTENDED ABSTRACT

Classroom Management Competency of Primary School Teachers in Primary Schools in Konya Province

In the success of the students, it is seen that there is an integral relationship between teaching and classroom management. It is necessary that teachers provide a suitable educational environment for the students for whom they are responsible to be well-educated. This depends on the fact that teachers have an effective classroom management competency. Because of the fact that the classroom management competency of the teachers is so vital that the classroom management competency of the teachers should be identified via various ways and that the absence of competency, if there is any, should be eliminated. In this study, it was aimed to determine the level of classroom management competency of the primary school teachers from their point of views. Besides, whether such variables as gender, professional seniority, school type they graduated from cause a significant difference in their classroom management competency was also investigated. The study was designed as survey model. The population of the study was all the primary school teachers in Turkey, and target population of the study is the primary school teachers on duty in 2003 – 2004 academic year in the state and private schools connected to Konya directorate of national education. The sample of the study was 308 primary school teachers on duty in the primary schools in Karatay, Meram and Selçuklu caunties of Konya.

Classroom Management Self-efficacy scale developed by the researchers was utilized. The scale items were written by using the related literature and the study on teacher competencies done by the Ministry of National Education. First, for the validity of the draft form of scale, the opinions of the domain experts. Second, for the reliability, the form was administered to 50 primary school teachers. The Crombach Alfa reliability score of the Classroom Management Self-efficacy scale was found to be .95. Classroom Management Self-efficacy scale has 35 items with five-point Likert scaling.

The data was analyzed by SPSS 11.0 program. In the analysis of the data, arithmetic mean, standard deviation, independent samples t-test, ANOVA and Scheffe tests were used. After the analysis of the data, the following results were obtained: the overall result of classroom management competency level of the primary school teachers were found to be “completely adequate” according to the opinions of the primary school teachers. There were no participants claiming as “not competent”. Two participants see themselves as “a little competent”; 19 participants, “average”, 105 participants, “quite competent”, and 182 participants, “completely competent” about their classroom management skills. When the items were analyzed, the items having the lowest score with the mean of “4.03” were item 23 which is “taking preventive measures for the unnecessary disruptions in the class” and the item 34 which is “collaborating with the community for the education of the students”. The item having the highest score with the mean of “4.48” was the item 25 which is “going into the class on time”. There was no significant difference in the classroom management competency levels of the primary school teachers according to gender. Yet, there were significant differences in the classroom management competency levels of the primary school teachers according to the schools they graduated from and professional seniority.